

FONDACIJA ZA STIPENDIRANJE ROMA

periodični elektronski informator, Broj 14, godina II, E-mail: fsr@cg.yu ; www.fsr.cg.yu

PROGRAM KULTURNE RAZMJENE MLADIH ROMA U EVROPI

U periodu od 30. juna do 10. jula u slovačkom gradu Michalovce održan je program kulturne razmjene mladih Roma iz **Slovačke, Češke, Mađarske, Srbije, Španije i Crne Gore.**

Crnu Goru je pod pokroviteljstvom **Vlade Republike Crne Gore** predstavljala delegacija Fondacije za stipendiranje Roma koju su činili sadašnji i raniji stipendisti, učenici srednjih škola i studenti državnog Univerziteta te polaznici drugih neformalnih edukativnih programa Fondacije koji doprinose ukupnoj socijalnoj integraciji Roma.

Zemlje učešnice razmjene mladih, koja se odvija u sklopu programa Evropske komisije „Youth Exchange“, takođe su učestvovala na **Tradicionalnom festivalu Roma** što je za crnogorske Rome i Egipćane predstavljalo sasvim novo iskustvo i poseban izazov.

U sklopu prezentacije zemalja prije svega su predstavljene ključni dokumenti koji tretiraju pitanje inkluzije Roma u Crnoj Gori – Akcioni plan Dekada uključivanja Roma i Strategija za poboljšanje položaja RAE populacije u Crnoj Gori kao i izvještaji nekoliko domaćih i međunarodnih agencija o položaju Roma i implementaciji vladine politike prema Romima.

Učesnicima programa i gostima Festivala podijeljen je promotivni materijal Dekade Roma u Crnoj Gori i materijal sa nekoliko akcija posvećenih romskoj deci koju su realizovali individualno ili zajedno Ministarstvo prosvjete i nauke, Save the children, FOSI ROM i druge organizacije. Organizovana je i prezentacija školskog dečijeg lista „Školarac“ koji izlazi i na romskom jeziku a čije izdavanje pomaže crnogorsko Ministarstvo prosvjete i nauke.

Takođe, preko posebnog štanda predstavljene su turistički potencijali, prirodna i kulturna baština Podgorice i Crne Gore za što su promotivni materijal obezbijedile turističke organizacije Podgorice i Crne Gore.

Uprilичena je prezentacija Fondacije za stipendiranje Roma, efekata njenog rada i doprinosa obrazovanju i zapošljavanju Roma u Crnoj Gori. Sadržaj posvećen obrazovanju bio je prilika za prezentaciju stipendista Fondacije za stipendiranje Roma. Studentkinja Pravnog fakulteta u Podgorici **Anita Zećiri**, učenik Srednje-elektrotehničke škole **Edin Beriša**, učenik Srednje stručne škole **Nedžmedin Beriša** govorili su o sebi, svojim familijama, sredinama iz kojih dolaze kao i o okruženju u kojem uče/studiraju i žive.

U delegaciji iz Crne Gore bila je i **Jasmina Ivanović**, članica Udruženja romskih novinara Crne Gore koja je predstavila ovo udruženje i svoje iskustvo u sticanju novinarskih znanja i vještina kod Instituta za medije Crne Gore.

Projekat „Druga šansa“ koji zajednički realizuju Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Centar za stručno obrazovanje, međunarodna njemačka organizacija „DVV International“ i FSR pod pokroviteljstvom EU posredstvom Evropske agencije za rekonstrukciju naišao je na veliku pažnju učesnika programa iz drugih zemalja. Koordinator programa **Zdravko Cimbalević** predstavio je ciljeve projekta, ključne aktivnosti ali i izazove i odgovarao na brojna pitanja. FSR izuzetno su dragocjeni komentari i preporuke koje je po pitanju ovog projekta dobila od romskih predstavnika iz zemalja članica EU i iste će podijeliti sa ostalim partnerima.

U sklopu pratećih kulturnih sadržaja Tokom programa kulturne razmjene organizovana je na romskom i engleskom jeziku promocija publikacije „**Romske narodne priče**“ autora Veselja Beganaja i Danijele Vukoslavović.

Tokom programa organizovana je i izložba radova **Jasmira Hadžovića**, učenika Srednje umjetničke škole „Petar Lubarda“ koji se predstavio sa tridesetak crteža i grafika. Takođe, Hadžović je predstavio svoju školu i govorio o svom iskustvu u obrazovanju.

Nekoliko radionica razmjene bile su posvećene očuvanju i njegovanju romskog jezika a posebni sadržaji bili su posvećeni prezentaciji i afirmisanje romskog stvaralaštva, pjesme, muzike i plesa. O pripremi i nastupu crnogorskih predstavnika brinuo je **Miljaim Delija**, muzičar, pjevač i učenik Prve srednje stručne škole iz Nikšića.

Ovo je inače bilo prvo učešće crnogorskih Roma u međunarodnom programima razmjene mladih (Youth exchange) koji su već godinama otvoreni za mlade iz Crne Gore a jedan broj njih je već i realizovan u Crnoj Gori.